

Regionkontoret
Regional utveckling
Amina Boulaabi
Social hållbarhetsstrateg

Beslutsförslag

Datum	Diarienummer
2024-12-03	RS231470

Regionstyrelsen**Svar på motion om KAST-mottagning****Förslag till beslut**

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att

- avslå motionen

Sammanfattning

Johan Lindahl (S), Anna Eksted Lingvall (S) och Malin Karlsson (S) har väckt en motion om att utreda förutsättningarna att starta och driva en eller flera regional KAST-mottagning i enlighet med motionens intentioner.

KAST – mottagning är specialiserade mottagningar som drivs gemensamt i de flesta fall av kommun och region. KAST är en initialförkortning av köpare av sexuella tjänster. Mottagning erbjuder stöd till sexköpare för att sluta köpa sexuella tjänster och på så sätt bidrar med arbetet för att förebygga framtida sexköp.

Region Halland ser positivt på en utredning i frågan men den bör initieras på lokal nivå. I synnerhet då ansvaret för att verka för att personer som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende ligger på socialtjänsten enligt de nya bestämmelserna sedan augusti 2021. Mot bakgrund av detta föreslår Regionkontoret att avslå motionen.

Bakgrund

I en motion till Regionfullmäktige anmäld 2023-12-04, föreslås av Johan Lindahl (S), Anna Eksted Lingvall (S) och Malin Karlsson (S) att utreda förutsättningarna för öppnande av en specialiserad mottagning, KAST –

mottagning, vars syfte är att erbjuda stöd till sexköpare att sluta köpa sexuella tjänster.

Motionärernas intentioner är att genom att utreda förutsättningar för att inrätta och driva en gemensamt driven KAST-mottagning:

- skulle regionen bidra till att sexköpare slutar köpa sexuella tjänster på så sätt till en minskad efterfrågan
- som leder till ett minskat lidande både för sexköpare och för de som säljer sexuella tjänster.
- i en förläggning skulle det kunna bidra till ett minskat vårdbehov för både köpare och säljare.

I Sverige ses prostitution och människohandel för sexuella ändamål som en del av mäns våld mot kvinnor, vilket är det sjätte jämställdhetspolitiska målet. Att verka för att barn eller vuxna som utövar våld upphör med sitt beteende är en viktig del i arbetet för att förebygga om att motverka våld i nära relationer. Sexköp betraktas som ett allvarligt och omfattande samhällsproblem som orsakar stort fysiskt och psykiskt lidande. Därför var Sverige först i världen med att kriminalisera köp, men inte försäljning, av sexuella tjänster.

Sexuell exploatering av barn och unga

Nationellt har Stiftelsen Allmänna Barnhuset genomfört fyra stora studier om ungdomars sexualitet och utsatthet för sexuella övergrepp och sexuell exploatering. Resultaten visar att andelen ungdomar som rapporterat att de någon gång sålt sexuella tjänster legat på omkring 1 procent. I den senaste studien konstaterar man att den allmänna sexuella utsattheten bland ungdomar tycks ha ökat. Var femte elev uppgav att de någon gång under sin uppväxt utsatts för någon form av sexuellt övergrepp. Flickor var betydligt mer utsatta än pojkar, drygt var tredje flicka uppgav att hon varit utsatt för övergrepp under sin uppväxt.

Brottsförebyggande rådet, Brå, publicerade 2022 rapporten Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling. Där framgår att sexköpsbrott mot barn ofta handlar om allvarliga sexuella utnyttjanden, där barnets gränser förskjuts genom en gradvis manipulering och normalisering. Brå konstaterar också att det är ett brott som barn sällan anmäler själva, och att mörkertalet därför antagligen är stort.

KAST är en initialförkortning av *köpare av sexuella tjänster*. Mottagningarna erbjuder psykosociala stödsamtal till personer som köper sexuella tjänster och som upplever det, eller andra aspekter av sin sexualitet, som problematiskt.

Halland är den sjunde folkrikaste län. Var tionde man i Sverige har köpt sex. Som på de flesta andra marknader är det efterfrågan som styr. Det är främst män som köper sex. Det kan vara vem som helst vilket också gör att många män bävar för att söka hjälp och stöd.

Sexköp kan ske på många olika sätt. Ibland kan den som köper sex behöva hjälp att förstå att det som kanske känns som en ömsesidig relation faktiskt inte är det. Många som köper sex önskar att de inte gjorde det, det finns en stark vilja hos många att sluta men de vet bara inte hur. KAST-mottagningen är en del i arbetet med att förebygga och minska efterfrågan.

Skammen drabbar även anhöriga. Det kan vara en oerhörd påfrestning för en relation att den ena parten köper sex, och samtidigt är det inget man vanligtvis pratar om med andra. Därför är en viktig del i KAST-mottagningens arbete att även hjälpa de anhöriga. En annan viktig del är att fungera som en kunskapsbank för andra professionella.

Socialnämndens ansvar för våldsutövare förstärktes i och med den nya bestämmelse i 5 kap. 11 a § SoL som infördes i augusti 2021. Bestämmelsen innebär ett krav på socialtjänsten att verka för att personer som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende.

Hälso- och sjukvården har ett tydligt ansvar när det gäller att upptäcka och identifiera patienter som är våldsutsatta och /eller våldsutövare samt att ge ett adekvat medicinskt och psykosocialt omhändertagande.

Länsstyrelsen i Hallands län har i uppdrag att samordna och utveckla länets våldsförebyggande arbete. I uppdraget ingår att se till att regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor får genomslag i länet. Som ett led i detta leder och samordnar Länsstyrelsen en regional referensgrupp Människohandel och prostitution.

Övervägande

Hälso- och sjukvården har en viktig roll när det gäller att uppmärksamma och identifiera våldsutövare och våldsutsatta för att i sin tur kunna ge adekvat stöd och vård. Med tidig upptäckt och insatser har vården även möjlighet att förebygga framtida ohälsa som annars kan uppstå för människor som köper sex inklusive de konsekvenser beteendet för med sig.

Region Halland har en ändamålsenlig organisation och fastställda rutiner för att upptäcka och identifiera våldsutövare och våldsutsatta patienter samt ge ett adekvat medicinskt och psykosocialt omhändertagande.

Region Halland ser positivt på en utredning i frågan. Samtidigt ser förvaltningen att en utredning bör initieras utifrån lokala behov i kommunerna samt genomföras i dialog med kommunerna. I synnerhet då ansvaret för att verka för att personer som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende ligger på socialtjänsten enligt de nya bestämmelserna sedan augusti 2021.

Konsekvensbeskrivning

I beslutet framgår tydligt att samhällsutmaningen med prostitution och människohandel handlar om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra vilket är ett delmål i jämställdhetspolitiken. Regionkontoret framhåller vikten av att säkerställa rutiner och kunskap i arbetet mot sexköp och dess konsekvenser samt att det bör ske inom ordinarie struktur.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga ekonomiska konsekvenser med anledning av beslutet

Förvaltning

Krister Björkegren
Regiondirektör

Bo-Josef Eriksson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga:

Motion om KAST-mottagning

Styrelsens/nämndens beslut delges

Motionärerna